

14.9.2015

Toiminnanjohtaja
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö
Ratamestarinkatu 11
00520 HELSINKI

HAZARDOUS MATERIALS COMMISSION 46. KOKOUS VARSOVASSA 10.9. – 12.9.2015

Osallistujat

Osanottajat 10:sta maasta olivat Roman Sykora pj Itävalta, Serge Hailes Luxemburga, Ernie Kirsch Luxemburg, Zdislaw Salamonowicz Puola, Denis Giordan Ranska, Martin Van De Watering Hollanti, Ilpo Tolonen Suomi, Igors Urbanovic Latvia, Raoul Raidna Eesti, Herman Scheurs Hollanti siht, Mario Starcevic Kroatia,

Sveitsin, Slovakian, Espanjan, Norjan, Ruotsin ja Bulgarian edustajat olivat esittäneet pahoittelunsa poissaolosta.

(Poissa olivat mm., Dimosthenis Ragkavas Kreikka, Daniel Haggarty Englanti. Eszter Szilágyi Unkari, Gene Carlson USA Abrantas Jose Portugal, Dirk Geens Belgia Ove Brunström Ruotsi Manuel Alonso ja Basset Blesa Miguel Espanja, Jurgen Langenberg Saksa Lubica Batova Slovakia, Erik Bleken Norja, Jiri Matejka Tsekki, Anette Espersen Tanska, Monica Rhodiner Ruotsi ja Bojan Hrepevnik Slovenia.)

Torstai 10.9.2015

Avaus

Kokous pidettiin Varsovassa ja puheenjohtaja Sykora toivotti osanottajat tervetulleiksi Varsovaan ja kiitti Puolan CTIF:n kansallista komissiota sekä Varsovan pelastuskoulua kokouksen isännyydestä. Varsovan pelastuskoulun johtaja avasi kokouksen.

Esittäytyminen

Osanottajat esittäytyivät, koska kokouksessa oli uusi edustaja Eestistä ja Luxemburgista.

Esityslista ja puheenjohtajan puheenvuoroa ajankohtaisista asioista

Puheenjohtaja kysyi, oliko esityslistaan muutoksia ja listaan tuli vain vähäisiä muutoksia. Puheenjohtaja kävi läpi kokouksessa käsiteltäviä asioita.

Hän kertoi CTIF:n kannanoton PFOA-vaahdoista ja huolimatta niiden riskeistä, niitä tulisi saada käyttää edelleen sillä hyödyt ovat riskejä suuremmat.

Pj esitteli myös uudet ”johtohenkilöt” CTIF:ssä. Mm. kemikaalikomission entinen jäsen, Slovenian Milan Dubravac on nyt uusi varapresidentti.

Asetyleeni pullojen kuumenemiseen on annettu uutta ohjeistusta: asiaa on käsitelty jo aiemmin kokouksissa.- tunti jäähdystystä seurantaa jne. Ei välttämättä vain 24 tunnin upotusta veteen.

Uusia jäsenmaita ovat Kypros, Eesti, Latvia ja mahdollisesti Serbia.

Edellisen, Suomen kokouksen pöytäkirja

Puheenjohtaja esitti edellisen kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirja hyväksyttiin

2016 Kevät,

Seuraava kokous 30.3. -3.4.2016 Kroatia. Paikka on Split.

2016 syksy kokous

Avoin.

Kroatian edustaja Mario esitteli heidän uusia weppisivuja (<http://test.manex.hr/hvz/public>)
<http://test.manex.hr/hvz/public/hazmat/edit/3>
<http://test.manex.hr/hvz/public/admin/users>

Ne ovat vasta rakenteilla mutta sopisivat hyvin myös komission käyttöön.

Sivusto vaikutti helppokäyttöiseltä ja pääsin sisään ensi yrittämällä.

Hän on ajatellut niin, että kunkin maan edustajalla olisi superadvisorin tunnukset ja oikeudet.

Mario kertoi, että heiltä loppuu rahoitus ennen seuraavaa kokousta. Hän toivoi päätöstä lähteekö komissio mukaan parin kuukauden sisällä.

Sivustoa pidettiin hyvänä ja asia on esillä vielä tässä kokouksessa.

Latvian Igors Urbanovics kertoi väestönsuojelusta Latviassa. Heillä on nyt uusi laki; Civil Protection Law jolla korvattiin Civile Protection and disaster management law.

Siinä varaudutaan myös massiiviseen pakolaisten tuloon.

Heillä on myös harjoituksia väestönsuojelun organisaation eri tasoille. Ensi vuonna 2016 järjestetään Riikassa iso kolmen tankkerin kemikaalionnettomuus, jonka seurauksena on kemikaalipäästöä ja useita loukkaantuneita. Vuonna 2014 kävi Riikassa rautateillä 5 kemikaalionnettomuutta ja moottoriteillä 13 onnettomuutta.

Eestin Raoul Raidna kertoi maansa tilanteesta. Korkean riskin kohteita on 51 ja vaarallisia kohteita 128. Pääriskejä maassa ovat metsäpalot, kemikaalipäästöt ja luonnononnettomuudet.

Vuonna 1862 perustettiin Eestin ensimmäinen VPK. 1919 ja päätoiminen palokunta. Vuonna 1941 ne toimivat jo hyvin yhdessä.

Vuosien 1992 - 2012 aikana syntyi useita muutoksia pelastustoimen järjestelyissä.

Hän esitteli myös Eestin nykyistä organisaatiota, Eesti on jaettu neljään alueeseen ja heillä on kaikkiaan 2348 työntekijää nykyisessä organisaatiossa.

Heillä on visiona 2025 vähentää onnettomuudet ja niiden kustannukset samalle tasolle pohjoismaiden kanssa. Onnettomuuksien ehkäisytyö on jo saanut palouhrien määrän putoamaan huomattavasti vuoden 2006 tasosta, jolloin uhreja oli 169 ja vuonna 2013 "vain" 47 kappaletta

Paloasemia maassa on 72 ja VPK asemia 112.

Pelastustoimen valmius on hyvä: 93% Eestin asukkaista tavoitetaan 15 minuutissa ammattipalokunnan toimesta.

Meripelastusasemia (pelastustoimen) on 8 kappaletta.

Kuudella paloasemalla on hyvä valmius kemikaalionnettomuuksiin. Em. asemilla on yhteensä 10 tiimiä, yhteensä noin 40 palomiestä. Tallinnassa on lisäksi erikoiskontti kemikaalionnettomuuksia varten.

Dekontaminaatioon on yksi kontti, jonka sijoituspaikka on 10 km päässä Tallinnasta. Kapasiteetti n 100 uhria tunnissa (käveleviä 90 ja kannettavia 10). Kemikaalien tunnistusyksikkö toimii Tallinnassa 24/7.

Vuonna 2008 Tallinnan Kalevan uimahallissa pääsi kemikaalihöyryjä uimahalliin - noin 40 sai oireita (mukana myös suomalaisturisteja).

Vuonna 2010 LNG säiliöauto ajoi ojaan - autossa oli 19 tonnia LNG:tä. Hän lupasi tehdä LNG vahingosta englanninkielisen esitelmän seuraavaan kokoukseen.

2015 Sillanmäen kemikaaliteollisuusalueella paloi 130 tonnia erilaisia kemikaaleja. Ongelmana oli tiedonsaanti, koska osallisia kemikaaleja oli useita.

Hollanin edustaja Herman kertoi 15 tuntia kestäneestä sairaalan evakuoinnista Amsterdamissa tiistaina 8.9.2015 käyneestä vesivahingosta. 700 millinen vesijohto oli katkennut ja aiheuttanut ison vahingon myös sairaalassa. Evakuointiin käytettiin kymmeniä ambulansseja. Hän näytti filmiä sairaalan sisältä jossa vesi virtasi vuolaana rakennuksen käytävillä alakerrassa ja portaikossa. Tilanne oli pelastustoimijohtoinen.

Ranskan edustaja Dennis Giordan kertoi 26.6.2015 käyneestä vahingosta, jossa henkilö (terroristi) ajoi tahallaan kaasupulloja täyttävään rakennukseen aiheuttaen räjähdys ja palon. Sitten hän avasi useita kaasupulloja ennen kuin paikalle ensimmäisenä saapuneet palomiehet saivat hänet kiinni. Poliisi pidätti terroristin. 7 ihmistä sai kuulovammoja räjähdyksestä. Ei ympäristövahinkoja.

Lyondell Baselissa lähellä Avignonia syttyi suurpalo turvallisuusselvityslaitoksessa, jossa räjähdysten seurauksena syttyi kaksi säiliötä palamaan. Kohteeseen oli sijoitettu heinäkuussa 2015 kolme pommia, joista kaksi oli räjähtänyt ja aiheuttanut säiliöpalot. Operaattorilla oli kolme vaahtoautoa ja loput sammutteet tuotiin paikalle palokunnan toimesta. Ennen räjähdystä oli varastettu armeijan asevarikolta erilaisia räjähteitä mutta yhteyttä ko. paloon ei voitu osoittaa. Säiliöt paloivat kymmenkunta tuntia mutta sammuivat tunnin kestäneessä vaahtoiskussa.

Ensi vuonna 2016 on jalkapallon EM -kisaranskassa. He ovat valmistautuneet mahdollisiin kemikaalivahinkoihin/onnettomuuksiin kisojen aikana. Haaste on kova, koska otteluita pelataan usealla paikkakunnalla.

Mm henkilöiden radioaktiivisuutta voidaan mitata pelastustoimen mittareilla, jotka on asennettu rakennettaviin henkilöportteihin, joiden läpi kuljetaan kylki edellä (mittaustapa on tehokkaampi kuin suoraan kuljettaessa). Seuraavan mitattavan on odotettava tietyn välimatkan päässä virheilmoitusten välttämiseksi.

Itävallan Roman Sykora kertoi vuotaneista pienistä kloorisäiliöistä. Säiliöt olivat saaneet sisäänsä kosteutta täytön yhteydessä ja niihin oli tullut pieniä syöpymiä ja vuotoja.

Hän kertoi myös tutkimuksesta jossa vertaillaan kemikaalipäästön (höyry/pilvi) hallintaa vesiseinän, jotka on toteutettu eri tekniikoilla. Testattavat aineet olivat mm. kloori ja ammoniakki. Pelkkä vesi ei osoittautunut toimivaksi. Keski- ja raskasvaahto kykenivät vähentämään lammikon höyrystymistä. Kerroin hänen esityksensä jälkeen, että Ruotsi kehitti jo 80-luvun lopulla menetelmää kaasumaisen päästön hallintaan saamiseksi peittämällä höyrystymispaikka pressulla. Toimintatapaa opetetaan myös Suomessa. Harjavallassa vuonna 2002 menetelmä osoittautui toimivaksi rikkidioksidia kuljettaneen säiliöauton vuodossa. Nykyisin Harjavallan tehtaiden rikkidioksidia kuljettavat säiliöautot on varustettu suurilla koko ajoneuvon peittäväillä pressuilla.

Perjantai 11.9

Komissio vieraili aamupäivällä pienessä kemiantehtaassa jonka turvajärjestelyt olivat erinomaiset. Tehdas tuottaa erikoistuotteita mm. autonrenkaiden valmistukseen. Valmistusprosessissa käytetään mm aniliinia ja vetyperoksidia. Päätuotteita ei kuulemma ole patentoitu, koska niitä hieman muuttamalla kilpailijat saisivat selville tuotteen valmistusmenetelmän. Tehtaan kemistit osallistuvat pelastustoimen kemikaaliharjoituksiin Varsovassa. Tehdas on hankkinut ko. harjoituksiin erikoisauton, johon on sijoitettu mittauskalustoa.

Iltapäivä oli hyvin mielenkiintoinen. Hotellin pihalla esiteltiin komissiolle uusi mittausyksikkö, joka sisälsi hyvin monipuolisen mittauskaluston alkaen koko ajan ympäristöä seuraavat infrapunakamerasta. Kamera havainnoi yksittäisiä kemikaalipäästöjä jopa kilometrien päästä. Kalustoon kuuluu mm erilaisia kannettavia mittareita esim. säteilymittari, jolla voidaan mitata alfa, beeta, gamma ja jopa neutronisäteilyä (??). Autossa on myös massaspektometri sekä kannettavia kemikaalimittareita. Erikoisuutena on kauko-ohjattava robottikamera sekä hyvin pieni kauko-ohjattava kameralaitte.

Puola on hankkinut tänä vuonna 23 kevyttä kemikaaliyksikkö ja 12 raskasta kemikaaliyksikköä joiden hankintahinta oli yhteensä n 20 miljoonaa euroa. Esittelyssä oli juuri tehtaalta tullut kevyt kemikaaliyksikkö, joka on kalustoltaan jopa parempi kuin Kymenlaakson pelastuslaitoksen Kotkaan sijoitettu kemikaaliyksikkömme. Autosta puuttuu vain järeä nosturi.

Lauantai 12.9

Puheenjohta kertoi, että kannattaa liittyä watchline@fdny.nyc.gov postituslistalle. Gene Carlson on lähettänyt silloin tällöin otteita em "uutisista". Jos haluaa lukea mitä maailmalla tapahtuu, niin parasta on lähettää pyyntö kyseiseen osoitteeseen. He lisäävät listalle pelastustoimenhenkilöitä myös muualta kuin Yhdysvalloista.

Hollannin Martin Van Watering kertoi 21.7.2015 käyneestä aniliinivahingosta laivalla Boman Mercury. Laiva oli juuri tulossa satamaan kun hätäkeskus sai avunpyynnön laivalle. Pelastustoimi auttoi mittaustoiminnassa ja nostivat kaksi uhria laivasta sairaankuljettajille. He eivät tienneet ensi mikä uhreja vaivasi. Uhrin jouduttiin intuboimaan, jotta he eivät kuolisi. Ongelmia oli mm sairaalassa, koska kukaan ei ymmärtänyt heidän kieltään. Viranomaisilla oli ongelmia keskinäisessä yhteistyössä ja toimintatavoissa mm. dekontaminaation suhteen. Jälkeenpäin selvisi että, uhrin olivat olleet puhdistamassa aniliinitankkia ilman suojaimia. He kuitenkin kävivät suihkussa työtapaturman jälkeen mutta se ei ollut riittävä suojautumistoimenpide. Vakavat oireet tulivat vasta muutaman tunnin jälkeen.

1.2.2015 tapahtui Rotterdamissa kaasuräjähdyks, jonka jälkeen rakennuspallo. Rakennuksen julkisivu romahti ja 200 m säteellä rikkoutuivat muiden rakennusten ikkunat. Kohteessa vaarana olivat lasinsirpaleet ja sortumavaara. Aluksi kukaan ei tiennyt oliko kyseessä terrorismi vai onnettomuus. Radioliikenteen hoitamisessa oli myös ongelmia

Rotterdamian sataman Unified Firedepartment katsoo, että he tarvitsisivat uudenlaista opasta nimeltä Guidance for fire training, koska heillä on satamassa mm 40 Seveso-laitosta, Jokaisessa Seveso-laitoksessa järjestetään vuosittain 4 - 12 eri muotoista harjoitusta. Harjoitusten laatuun tulisi kiinnittää huomiota - ei määrään.

Suomen tilanteesta kerroin, että Kouvolassa tapahtui elokuussa vetyperoksidionnettomuus junavaunun lastauksen yhteydessä. Olin laatinut onnettomuudesta PowerPoint esitelmän.

Itävällän edustajan kemikaalipäästöjen hallintakokeisiin liittyen kerroin Harjavallassa 2012 tapahtuneesta rikkidioksidisäiliöauton kaatumisesta ja siitä seuranneesta n 10 tonnin päästöstä. Päästö saatiin hallintaa peittämällä Ruotsin oppien mukaisesti säiliöauto isolla pressulla.

Kolmantena asiana kerroin alustavasti päivää ennen kokoustamme pidetystä Kotkan Mussalon sataman suuronnettomuusharjoituksesta. Satama oli tunnin kokonaan kiinni sekä maaliikenteen että alusliikenteen osalta. Satamassa toteutettiin myös sisälle suojautuminen ensimmäisen tunnin aikana ja yleistä vaaramerkkiä soitettiin koko tämän ajan. Käytännössä merkin käynnistivät vuorollaan hätäkeskus, sataman portti ja pelastustoimen johtokeskusauton henkilöstö.

Työryhmä: LNG

Olin puheenjohtajan LNG työryhmässä. Lyhyt raportti on liitteenä. Hollanti on laatinut ohjeistuksia kuuteen erilaiseen LNG-vahinkoon. Työryhmä käy läpi em ohjeet ja niitä työstetään mahdollisesti vielä Kroatian kokouksessa.

Työryhmä: Uudet Hazmat sivut tiedon jakamiseen

Sykora ja Starcevic kävivät läpi Starcevicin työstämiä sivuja. Niitä aiottaneen käyttää jatkossa tiedonjakamiseen komission sisällä. Asia varmistunee Kroatian kokouksessa.

Kokouksen lopettamismuodollisuudet

Puheenjohtaja Sykora otti vastaan CTIF:n lipun Puolan, isäntämaan edustajalta Salamonowiczilta ja kiitti häntä hyvistä kokousjärjestelyistä.

Sykora ojensi lipun kevään 2016 kokouksen isäntämaan Kroatian edustajalle Starcevicille.

Ilpo Tolonen

Liitteet LNG-työryhmän raportti. Valokuvia Varsovan kemikaaliyksiköiden kalustosta